

การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์สำหรับผู้เรียน ภาษาฝรั่งเศสระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย

สรรพพร เอี่ยมมงคลสกุล*

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประเทศไทย

The Development of Online Teaching and Learning for Learners of French at Tertiary Level

*Sunporn Eiammongkhonsakun**

Faculty of Humanities, Srinakarinwirot University, Thailand

Article Info

Research Article

Article History :

Received 16 December 2022

Revised 11 March 2023

Accepted 20 April 2023

คำสำคัญ

การเรียนการสอนออนไลน์
ภาษาฝรั่งเศสในฐานะภาษา
ต่างประเทศ
เทคโนโลยี
การจัดการเรียนการสอน

Keywords :

Online teaching and learning,
French as a foreign language,
Technology,
Teaching plan

บทคัดย่อ

การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2019 ทำให้รูปแบบการดำเนินชีวิต รวมถึงรูปแบบการเรียนรู้เปลี่ยนแปลงไป การเรียนแบบเดิมในชั้นเรียนที่ผู้เรียนกับผู้สอนมีปฏิสัมพันธ์กันโดยตรงไม่สามารถทำได้อีกต่อไป เนื่องจากทุกฝ่ายต้องรักษาระยะห่างทางสังคม (Social distancing) การเรียนการสอนจึงต้องเปลี่ยนมาอยู่ในรูปแบบออนไลน์ งานวิจัยชิ้นนี้จึงมีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาสถานการณ์การเรียนการสอนออนไลน์ที่เกิดขึ้นจริงกับผู้เรียนภาษาฝรั่งเศสชาวไทยในระดับอุดมศึกษา และ 2. เพื่อเสนอแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับคุณลักษณะของผู้เรียนและเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน เพื่อตอบวัตถุประสงค์ดังกล่าว ผู้วิจัยได้ศึกษาผลลัพธ์ที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เรียนจำนวน 20 คน และผู้สอนจำนวน 10 คนจากทั่วประเทศ ผลการศึกษาเชิงคุณภาพแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนและผู้สอนมีความต้องการที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันคือ การได้รับการส่งเสริมจากผู้เกี่ยวข้อง การกำหนดเนื้อหาที่สามารถนำไปปรับใช้ได้จริง การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้อให้มีความเป็นธรรมชาติ การดูแลเอาใจใส่เป็นรายบุคคล การสร้างกำลังใจและแรงกระตุ้นในการเรียน การพัฒนาสื่อให้มีความชัดเจนและน่าสนใจ เป็นต้น อุปสรรคที่ทั้ง 2 ฝ่ายเน้นย้ำคือการขาดการมีปฏิสัมพันธ์ อาจแก้ไขได้โดยเปิดกล่อง การขาดความกระตือรือร้น การเตรียมการสอนและการทำกิจกรรมที่ต้องใช้เวลามากกว่าการเรียนในชั้นเรียน แต่ถึงอย่างไรก็ตามผู้เรียนและผู้สอนยังคงมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนการสอนออนไลน์และพร้อมที่จะแก้ไขปัญหาเพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

* Corresponding author

E-mail address: sunpornswu@gmail.com

Abstract

The spread of Covid-19 since 2019 has changed the way people live as well as they way we learn. The traditional style where learning happens in a classroom and with students-teacher direct interaction is no longer feasible as social distancing has become mandatory. Teaching and learning are, therefore, conducted online. This study has 2 purposes: 1. to explore teaching and learning of French occurred at tertiary level with Thai learners and 2. to propose guidelines for effective teaching and learning arrangements that comply with Thai learners' characteristics and are applicable to the current situation. To fulfill these purposes, the researchers have scrutinized the results gained from the interview of 20 learners and 10 teachers from all over the country. This qualitative study suggests that the learners and the teachers' demands are aligned, i.e., supported by every relevant party, practical content in real life, natural learning environments, individualized care, encouragement, the right push in learning, and development of compelling learning media. A few challenges are stressed. For instance, the lack of interaction between the students and the teachers, which can be solved using camera, and the lack of thirst in learning, excessive teaching preparation time and in-class activity time. Nonetheless, both the learners and the teachers have positive attitude toward online learning and are eager to address the challenges, aiming for more effective online learning.

1. บทนำ

ในช่วงเวลา 2 ปีที่ผ่านมารูปแบบการเรียนการสอนทั่วโลกเปลี่ยนไปอย่างเห็นได้ชัด (Commodari & La Rosa, 2021; Harsch et al., 2021; Klimova, 2021; Agyeiwaah et al., 2021) กล่าวคือการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ทำให้องค์การอนามัยโลก (WHO หรือ World Health Organization) จำเป็นต้องประกาศเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาจากการเรียนในชั้นเรียนให้เป็นในรูปแบบออนไลน์ (WHO, 2022) สถาบันการศึกษาในประเทศไทยก็เช่นเดียวกันจำเป็นต้องปรับรูปแบบการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียน นักวิชาการบางท่าน เช่น Kim et al. (2022) คาดการณ์ว่าแม้หลังการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 การเรียนการสอนในอนาคตมีแนวโน้มที่จะอยู่ในรูปแบบออนไลน์ต่อไป เพื่อเป็นการปรับให้เข้า

กับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนพึ่งพาตัวเอง (Autonomous learners) มีทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และสร้างสรรค์ (Critical and creative thinking) (Filonenko et al., 2021; Ruiz-Alonso-Bartol Querrien et al., 2022) นอกจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 แล้ว การพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีการสื่อสารก็มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการศึกษาด้วย De Paepe et al. (2017) และ White (2014) ได้ระบุว่าการศึกษาเกี่ยวกับการเรียนออนไลน์ในระดับอุดมศึกษามีมานานแล้วก่อนการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ซึ่งการเรียนรูปแบบใหม่นี้เกิดขึ้นเนื่องจากการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยี โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital technology) ที่มีบทบาทมากขึ้นในทุกๆ ด้านในสังคม รวมทั้งด้านการเรียนการสอน การศึกษาของ Wong และ Moorhous (2021) ซึ่งให้เห็นว่าการเรียนรู้ที่มีคอมพิวเตอร์เป็นอุปกรณ์หลัก (Computer-assisted learning and computer-mediated communication) มีข้อดีมากมายในการเรียนภาษา De Paepe et al. (2017) Harsch et al. (2021) และ Mehran et al., (2017) กล่าวถึงประโยชน์ของการนำเทคโนโลยีมาใช้ไว้หลายประการ คือ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการสื่อสารและมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนคนอื่นๆ เพิ่มโอกาสการเข้าถึงข้อมูลผ่านสื่อต่างๆ มีสื่อการสอนที่สร้างโดยเจ้าของภาษา (Authentic materials) พัฒนาความสามารถทางการคิด ส่งเสริมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้ตรงประเด็นมากยิ่งขึ้น เสริมสร้างการเรียนรู้และความเข้าใจความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรม และเพิ่มขีดจำกัดการให้ข้อเสนอแนะ (Feedback)

นอกจากนี้เทคโนโลยีดิจิทัลยังเป็นเครื่องมือในการพัฒนาการเรียนทางไกล (Distancing learning) อีกด้วย (Almazova et al., 2021) เช่นเดียวกับ Ho (2018) ระบุว่าการศึกษาในรูปแบบออนไลน์ด้วยอุปกรณ์เคลื่อนที่ (Mobile device) เป็นการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเรียนเพราะผู้เรียนจะมีประสบการณ์ในห้องเรียนเสมือนจริง (Virtual classroom) ที่มีการใช้แพลตฟอร์ม (Platform) ต่างๆ เป็นจุดศูนย์กลางเพื่อใช้สื่อสารกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียน Adami (2015) กล่าวว่าการใช้แพลตฟอร์มนี้เป็นการส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้และกลวิธีแบบใหม่ที่ไม่สามารถทำได้ในการเรียนในชั้นเรียน เช่น การส่งต่อข้อมูล (Forward) การใช้ข้อมูลร่วมกัน (Share) การแก้ไขข้อมูล เป็นต้น Mumford และ Dikilitaş (2020) ยังเชื่อมั่นว่าฟังก์ชันต่างๆ ในสื่อออนไลน์มีประสิทธิภาพในการสร้างบรรยากาศการเรียนที่ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ได้

แต่เหนือสิ่งอื่นใด Yantraprakorn et al. (2018) กล่าวว่าสิ่งสำคัญที่สุดในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ในประเทศไทยก็คือคุณภาพการศึกษาและความเท่าเทียมกันของผู้เรียนทุกคนที่จะสามารถเข้าถึงองค์ความรู้ได้ ถึงอย่างไรก็ตามแม้ว่าทุกองค์กรจะมีความพยายามอย่างมากในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์การเรียนรูปแบบใหม่นี้ Filonenko et al. (2021) กล่าวว่าในความเป็นจริงเรายังขาดกลวิธีที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสม ดังนั้นผู้วิจัยจึง

เห็นสมควรเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำการศึกษาเพื่อค้นหาแนวทางที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างแรงจูงใจในการเรียนเพราะความตั้งใจที่จะเรียนนี้เป็นปัจจัยที่สำคัญมากต่อความทุ่มเทในการเรียนออนไลน์ (Russell, 2020) กล่าวคือในการเรียนออนไลน์ผู้เรียนเป็นผู้กำหนดทุกอย่างโดยใช้ความรู้ที่มีมาแล้วและประสบการณ์มาเป็นพื้นฐานเพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ และกำหนดรูปแบบการเรียนของตนเอง (Kim et al., 2022; Gelen & Tozluoglu, 2021) เช่น เป้าหมาย กลวิธี อุปกรณ์ เครื่องมือ การวัดผล รวมถึงการจัดการเวลาเพื่อให้การเรียนบรรลุจุดประสงค์ ซึ่งก็คือกลวิธีการเรียนแบบพึ่งพาตนเอง (Self-directed learning) ที่มาควบคู่กับการมีวินัยในตัวเอง (Self-discipline)

ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยตั้งคำถามวิจัยไว้ 2 ข้อเพื่อเสนอแนวทางแก้ปัญหาและเสนอแนวทางพัฒนาที่ตอบจุดประสงค์การเรียนรู้และเหมาะสมกับบุคลิก-คุณลักษณะ (Characteristics) ของผู้เรียน คือ 1) ผู้เรียนและผู้สอนมีประสบการณ์อะไรบ้างในการเรียนการสอนออนไลน์ และ 2) ผู้เรียนและผู้สอนมีความคาดหวังอะไรเพื่อให้เกิดการเรียนการสอนออนไลน์ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1 การเรียนการสอนออนไลน์

นักวิชาการจำนวนมากในปัจจุบันได้ทำการศึกษาคุณลักษณะของการเรียนออนไลน์ซึ่งประเด็นที่ทุกคนกล่าวถึงคือ การนำเทคโนโลยีมาปรับใช้เพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนการสอน (Agyeiwaah et al., 2021; Almazova et al., 2021; Filonenko et al., 2021; Hristakieva, 2021; ÖzdaL et al., 2021) ซึ่งผู้วิจัยสามารถสรุปประเด็นหลักๆ ได้ดังนี้คือ การเรียนการสอนออนไลน์เป็นการจัดการเรียนการสอนรูปแบบหนึ่งที่มีการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ทำให้มีรูปแบบน่าสนใจมากขึ้น เรียนรู้ได้อย่างสะดวก ผู้เรียนสามารถควบคุมสถานการณ์ได้ และมีประสิทธิภาพมากขึ้น ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นซึ่งเป็นการฝึกทักษะด้านอภิปัญญา (Metacognitive competence) การสะท้อนความคิด (Reflection) และการทำงานร่วมกับผู้อื่น (Collaboration) ที่เป็นการร่วมมือกันสร้างองค์ความรู้และพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ (Kukulska-Hulme & Viberg, 2018; Mumford & Dikilitaş, 2020; Zou et al., 2018) การเรียนในรูปแบบดังกล่าวมาคู่กับงานที่มากขึ้นและยากขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทั้งของผู้สอน และของผู้เรียน (Almazova et al., 2021; Commodari & La Rosa, 2021; Klimova, 2021) เนื่องจากมีขั้นตอนการเตรียมการและการเรียนที่แตกต่างไปจากการเรียนในชั้นเรียน การเรียนออนไลน์เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสมาธิและจดจ่อกับสิ่งที่เรียนได้มากขึ้น (ÖzdaL et al., 2021; Shin, 2005) การมีสมาธินี้มีผลต่อความสำเร็จของผู้เรียนและยังเป็น

ตัวชี้วัดความพึงพอใจและความสนุกสนานในการเรียนออนไลน์ของผู้เรียน (Li et al. 2019) ความเพลิดเพลินนี้ยังทำให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ที่ดีในการเรียนอีกด้วย (Zhang et al., 2021) การเรียนออนไลน์ยังเป็นการเพิ่มโอกาสการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน กล่าวคือผู้เรียนสามารถศึกษาด้วยตนเองนอกชั้นเรียนในเวลาและสถานที่ที่สะดวก (Almazova et al., 2021) และยังสามารถสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่นที่มีความสนใจและศึกษาเรื่องเดียวกัน (Hristakieva, 2021) และผลการศึกษาของ Buitrago (2017) ชี้ให้เห็นว่าผู้เรียนมีความรู้สึกสบายใจและมั่นใจมากขึ้นเมื่อมีโอกาสเรียนและฝึกทักษะร่วมกับผู้ที่มีความรู้ความสามารถเท่าๆ กัน ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าการเรียนออนไลน์เป็นการพัฒนาความสัมพันธ์ทางสังคมของผู้เรียนได้ด้วยเช่นกัน

การเรียนการสอนออนไลน์สามารถแยกได้เป็น 2 ประเภทคือ การเรียนแบบประสานเวลา (Synchronous) คือการที่ผู้เรียนและผู้สอนอยู่ต่อหน้ากันในเวลาเดียวกันโดยการใช้แพลตฟอร์ม (Platform) ออนไลน์ และการเรียนแบบไม่ประสานเวลา (Asynchronous) คือการเรียนที่ผู้เรียนสามารถเข้ามาเรียนในเวลาที่ต้องการโดยไม่ต้องอยู่ต่อหน้าผู้สอน Filonenko et al. (2021) Almazova et al. (2021) และ Yantraprakorn et al. (2018) คิดว่าการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เป็นวิธีการพัฒนารูปแบบการศึกษาโดยเน้นให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้นนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong learning) โดยเทคโนโลยีที่นำมาปรับใช้จะมีประโยชน์ต่อกระบวนการศึกษาของผู้เรียนเป็นอย่างมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการแก้ปัญหา (Almazova et al., 2021) และเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด Karaaslan et al. (2018) และ Rapanta et al. (2020) แนะนำว่าผู้สอนควรจะต้องศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์การเรียนการสอนให้ละเอียดและรอบคอบเพื่อเลือกวิธีการสอนที่สอดคล้องกับคุณสมบัติและความต้องการของผู้เรียน

ผู้เชี่ยวชาญหลายท่านกล่าวว่าการเรียนออนไลน์กับการเรียนในห้องเรียนมีความแตกต่างกัน (Kim et al., 2022) ซึ่งผู้วิจัยเห็นด้วยกับประเด็นนี้โดยเห็นว่าไม่ควรนำมาเปรียบเทียบเพื่อตัดสินว่าการเรียนรูปแบบใดดีกว่ากันเพราะทั้ง 2 รูปแบบมีคุณลักษณะและเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่ตอบจุดประสงค์ที่แตกต่างกัน ดังนั้นก่อนการเลือกวิธีการสอนเราควรศึกษาบริบทต่างๆ เช่น สถานการณ์ทางสังคม คุณสมบัติของผู้เรียน-ผู้สอน ความสนใจของผู้เรียน เป็นต้น เพื่อเป็นตัวชี้วัดในการตัดสินใจ Filonenko et al. (2021) กล่าวว่าการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบคุณภาพการเรียนในชั้นเรียน (Traditional form) กับการเรียนออนไลน์เป็นการศึกษาที่ไม่มีประโยชน์ด้วยเหตุผล 3 ประการคือ 1. การสอนในทุกรูปแบบเป็นการถ่ายทอดความรู้ดังนั้นจุดมุ่งหมายปลายทางคือสิ่งเดียวกัน 2. ผู้วิจัยจำเป็นต้องรู้จักคุณสมบัติการเรียนการสอนรูปแบบนั้นๆ เป็นอย่างดีและรู้ว่าผู้เรียนมีวิธีการเรียนรู้ในแต่ละรูปแบบอย่างไร เพื่อทำการวิจัย ผู้ศึกษาจึงมีความรู้และเข้าใจการเรียนทั้ง 2 รูปแบบอย่างชัดเจน ดังนั้นการศึกษาใน

แนวคิดกล่าวจึงไม่ใช่เรื่องที่จำเป็น และ 3. แม้การศึกษาเชิงเปรียบเทียบที่ผ่านมาได้รับการประเมินว่าเป็นงานที่ดีแต่ก็ยังมีข้อสรุปที่แตกต่างกัน ในทำนองเดียวกัน Hennessy et al. (2006) มีความเห็นว่าการประเมินประสิทธิภาพเชิงเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนมีความซับซ้อนและไม่สามารถหาข้อสรุปที่ชัดเจนและไร้ข้อโต้แย้งได้ และที่สำคัญคือผลการศึกษาของ Klimova (2021) แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนคิดว่าการเรียนออนไลน์มีประโยชน์แต่การเรียนแบบปกติก็ควรยังคงมีไว้เพราะการเรียนทั้ง 2 รูปแบบนี้ไม่สามารถทดแทนกันได้ แต่ถ้าเป็นการศึกษาเพื่อค้นหาแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการสอนก็สามารถทำได้โดย Filonenko et al. (2021) กล่าวว่า การประเมินกระบวนการเรียนการสอนออนไลน์ผู้สอนต้องพิจารณา 3 ด้าน คือ 1. บริบทการเรียน 2. การวางแผนการดำเนินการ และ 3. ผลลัพธ์ที่ได้ ส่วนการประเมินความสำเร็จในการเรียนสามารถประเมินได้หลายด้านขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ที่ตั้งไว้แต่ประเด็นที่เป็นกลางที่สามารถประเมินได้ทั่วๆ ไปคือ ความน่าสนใจ แรงจูงใจ ความเอาใจใส่ และประโยชน์ที่ได้รับ (Agyeiwaah et al., 2021; Filonenko et al., 2021) นอกจากนี้ยังมีการจัดการเรียนการสอนอีกรูปแบบหนึ่งเรียกว่า “การเรียนแบบผสมผสาน ” (Blended learning) ที่เป็นการรวมการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์เข้ากับการเรียนการสอนในชั้นเรียน ที่นักวิชาการหลายท่านมีความเห็นร่วมกันว่าเป็นวิธีการที่ดีและแนะนำว่าการศึกษาในอนาคตควรจัดในรูปแบบนี้ (Alexeeva & Buryakova, 2020; Agyeiwaah et al., 2021; Hristakieva, 2021)

2.2 จุดเด่นและปัญหาของการเรียนออนไลน์

นักวิชาการหลายท่านศึกษาและนำเสนอจุดเด่นและปัญหาของการเรียนการสอนออนไลน์ (Alexeeva & Buryakova, 2020; De Paepe et al., 2017; Marull & Kumar, 2020; Mehran et al., 2017; Özdal et al., 2021) ซึ่งบางประเด็นเป็นเรื่องที่หลายคนคิดเห็นเหมือนกัน จุดเด่นของการเรียนการสอนออนไลน์ที่ได้รับการเน้นย้ำมีดังนี้

เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นและทำงานร่วมกันในชั้นเรียนทั้งกับผู้เรียนชาติเดียวกันและกับผู้เรียนต่างชาติ ทั้งนี้การสื่อสารกับชาวต่างชาติยังเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาวัฒนธรรมใหม่ๆ อีกด้วย

เป็นการให้อิสระแก่ผู้เรียนและผู้สอนในการกำหนดขั้นตอนการเรียนและการสอนด้วยตนเองเพื่อบรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ซึ่งถือว่าการบริหารจัดการขั้นตอนการทำงานด้วยตนเอง

ส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

ส่งเสริมการศึกษานอกชั้นเรียนที่นำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีพและเพิ่มทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

การเรียนรู้มีความหลากหลายมากขึ้นทั้งสื่อการเรียนการสอน กิจกรรมที่ทำ และเนื้อหาที่เรียน

การเรียนรู้มีความยืดหยุ่นทั้งด้านเวลาและสถานที่
มีเนื้อหาและองค์ความรู้มากมายให้ศึกษาและค้นคว้า

ประเด็นที่ได้รับความสนใจรองลงมา คือ เพิ่มแรงจูงใจให้แก่ผู้เรียน มีการใช้งานอย่างแพร่หลาย ค่าใช้จ่ายต่ำ ผู้สอนใกล้ชิดกับผู้เรียนมากขึ้นเพราะสามารถคุยกันได้เป็นการส่วนตัว ผู้เรียนมีช่องทางที่จะได้แสดงความคิดเห็น แสดงตัวตน และกำหนดเป้าหมายของตนเองได้ และในหนึ่งห้องเรียนสามารถมีผู้เรียนเป็นจำนวนมากได้

ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์สามารถแยกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ ปัญหาที่เกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ (Technical problem) และปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาและการสอน (Educational problem) (Hristakieva, 2021) โดย Russell (2020) และ Wong & Moorhous (2021) ตั้งข้อสังเกตไว้ว่าหนึ่งในปัญหาหลักๆ คือ ผู้สอนขาดทักษะทางด้านดิจิทัล (Digital Literacy Skills) ซึ่งแตกต่างจากผู้เรียนที่เกิดและเติบโตมาพร้อมกับอุปกรณ์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ (Karaaslan, et al., 2018) ดังนั้นก่อนการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ สถาบันการศึกษาควรตระหนักถึงปัญหาและหาแนวทางแก้ไขปัญหานี้เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากที่สุด ส่วนในระหว่างการเรียน ปัญหาที่ผู้สอนประสบคือผู้เรียนไม่เปิดกล้อง ผู้เรียนขาดแรงจูงใจในการเรียน ผู้เรียนไม่มีส่วนร่วมในชั้นเรียน (Harsch et al., 2021; Klimova, 2021) ถ้าในอนาคตแนวโน้มในการจัดการเรียนการสอนเป็นรูปแบบออนไลน์ ผู้วิจัยคิดว่าเราควรศึกษาปัญหาต่างๆ เหล่านี้เพื่อรู้ต้นเหตุและหาวิธีการแก้ไขต่อไป

ส่วนปัญหาที่สามารถเกิดได้ระหว่างการเรียนออนไลน์คือปัญหาทางด้านเทคนิค เช่น สัญญาณอินเทอร์เน็ตขัดข้อง การขาดความสามารถทางด้านดิจิทัล ความไม่สอดคล้องของฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ เมื่อเกิดปัญหาดังกล่าวการเรียนการสอนจะต้องยุติลงทันทีหรือไม่สามารถเริ่มต้นใหม่ได้ทำให้ผู้เรียนพลาดเนื้อหาบางส่วนไป และในอีกมุมมองหนึ่ง การเรียนออนไลน์อาจทำให้การสื่อสารระหว่างผู้เรียนและผู้สอนมีน้อยลงเพราะผู้เรียนบางคนอาจคิดว่าการสื่อสารผ่านสื่อออนไลน์เป็นอุปสรรคมากกว่าความสะดวกสบาย (Klimova, 2021) ส่วนผลเสียในภาพรวมของการเรียนออนไลน์ในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ในมุมมองของ Alexeeva & Buryakova (2020) มีดังนี้

- 1) ผู้เรียนอาจจะเครียดเนื่องจากไม่มีปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับเพื่อนร่วมชั้นเรียนตามที่มีมา
- 2) ผู้เรียนอาจจะหนักใจที่ต้องเรียนรู้หลายอย่างในเวลาเดียวกันและต้องสืบค้นข้อมูลจากสื่อและแหล่งข้อมูลมากมาย

3) ผู้สอนต้องทำงานหนักขึ้นในการคิดและไตร่ตรองเพื่อเลือกแพลตฟอร์ม (Platform) ออนไลน์ที่จะใช้ในการสอนรวมถึงการเลือกอุปกรณ์เครื่องมืออื่นๆ ด้วย

4) ผู้สอนอาจจะขาดความพร้อม ถ้าสถานศึกษาไม่มีการสนับสนุนอุปกรณ์และเครื่องมือเพื่อใช้ในการสอนออนไลน์

2.3 การวางแผนการสอนออนไลน์

การจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาจำเป็นต้องมีความทันสมัยตลอดเวลาเพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันมากที่สุดทั้งด้านความต้องการของผู้เรียนและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี (Almazova et al., 2021; Liu & Song, 2021) ผลการศึกษาของ Cho (2021) แสดงให้เห็นว่าทัศนคติที่ดีของผู้เรียนต่อการเรียนออนไลน์ขึ้นอยู่กับหลายปัจจัยซึ่งหนึ่งในปัจจัยดังกล่าวคือการออกแบบรายวิชาและการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ดังนั้นการศึกษาเพื่อเข้าใจและวิเคราะห์สถานการณ์หรือบริบท เช่น การศึกษาในครั้งนี้ และการกำหนดบทบาทขององค์ประกอบต่างๆ อย่างชัดเจนในกระบวนการเรียนการสอนจึงมีความสำคัญและจำเป็นเป็นอย่างมากเพื่อออกแบบแผนการจัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนการสอนออนไลน์ ผู้สอนจำเป็นต้องคิดวิเคราะห์สถานการณ์เป็นอย่างดีเพราะผู้เรียนกับผู้สอนไม่ได้อยู่ต่อหน้ากันอย่างเช่นการเรียนการสอนในชั้นเรียน (Filonenko et al., 2021; Thongsri et al., 2019) ในการวางแผนการสอนผู้วิจัยแยกการศึกษาออกเป็น 2 ประเด็น คือ การศึกษาสถานการณ์และการสร้างกิจกรรม

2.3.1 การศึกษาบริบทสถานการณ์การเรียนการสอน

การออกแบบการสอนออนไลน์เป็นการเตรียมการสอนที่มีลักษณะเฉพาะทาง (Agyeiwaah et al., 2021) ที่ผู้สอนต้องศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์การศึกษาครั้งนั้นๆ เพื่อนำเทคโนโลยีเข้ามาสอดแทรกให้เกิดประโยชน์และสมบูรณ์มากขึ้น โดย Mumford & Dikilitaş (2020) แยกบริบทออกเป็น 3 ชนิด คือ

1) บริบทที่เกี่ยวกับสถานศึกษา (Wider institutional) ที่แยกย่อยออกเป็น 2 ระดับ คือ บริบทมหภาค (Macro context) ที่รวมบริบทระดับชาติและระดับสถาบัน และบริบทจุลภาค (Micro context) ที่อ้างอิงถึงรายละเอียดวิชาและวิธีการสอน

2) บริบททางด้านวัฒนธรรม (Cultural context)

3) กรอบรายวิชา (Content area)

Sun & Goodyear (2020) และ Filonenko et al. (2021) กล่าวว่าในการวางแผนการสอน ผู้สอนต้องพิจารณาว่า “อะไรที่ผู้เรียนสามารถทำได้จริง” เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดสะท้อนกลับ และควรสำรวจทักษะความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital

literacy) (Russell, 2020) เพื่อให้การศึกษามีประสิทธิภาพมากที่สุด นอกจากนี้ในการวางแผนการสอนออนไลน์ไม่ว่าจะเป็นแบบประสานเวลา (Synchronous) หรือแบบไม่ประสานเวลา (Asynchronous) ผู้สอนต้องคำนึงถึงความสามารถในการเรียนและความสามารถในการรับผิดชอบการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ (Agyeiwaah et al., 2021) สิ่งที่ต้องกำหนดให้ชัดเจนก่อนการเริ่มสอน คือ รูปแบบการสอนจะเป็นแบบประสานเวลาหรือแบบไม่ประสานเวลา อุปกรณ์และสื่อที่จำเป็นในการเรียนการสอน จำนวนเวลาที่จำเป็นในการเรียนและการทำกิจกรรม คำชี้แจงกิจกรรมที่ต้องทำ และคำแนะนำต่างๆ (Filonenko et al., 2021) ส่วน Liu & Song (2021) แนะนำให้ผู้สอนคิดถึงกระบวนการ 3 ขั้นตอน คือ 1. การคำนึงถึงสิ่งที่จำเป็นในการศึกษา เช่น ความรู้ ทักษะ จุดประสงค์การเรียนรู้ที่ชัดเจน 2. การสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียน เช่น กิจกรรมที่สนุกสนาน การทำงานเป็นกลุ่ม เป็นต้น และ 3. การคาดการณ์ผลลัพธ์ เช่น ความพึงพอใจของผู้เรียน การบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เป็นต้น

สิ่งที่เป็นความท้าทายในการเรียนออนไลน์ คือ การผลักดันให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน (Interaction) (Harsch et al., 2021; De Paepe et al., 2017) ที่สามารถแยกได้เป็น 3 ประเภทด้วยกัน คือ การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและเนื้อหา การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอน และการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันเอง ซึ่งการมีปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างกันถือเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จและความพึงพอใจในการเรียนออนไลน์อีกด้วย การที่ผู้เรียนไม่มีปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนอาจเกิดจากหลายสาเหตุ เช่น การที่ผู้เรียนมีความรู้และทักษะไม่เพียงพอในการทำกิจกรรม การขาดความมั่นใจ การกลัวว่าผู้อื่นจะดูถูก เป็นต้น (Hristakieva, 2021)

2.3.2 กิจกรรม

ในการจัดการเรียนการสอน สิ่งหนึ่งที่ขาดไม่ได้คือการออกแบบกิจกรรมฝึกทักษะ Liu & Song (2021) กล่าวว่ากิจกรรมที่ใช้ในการศึกษาแยกเป็น 2 ชนิด คือ กิจกรรมที่จำเป็นต้องทำซึ่งก็คือกิจกรรมเพื่อประเมินว่าผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่ และกิจกรรมเสริมทักษะซึ่งอาจเป็นกิจกรรมที่นำไปสู่กิจกรรมวัดผล ในการสร้างกิจกรรม Sun & Goodyear (2020) แนะนำว่าผู้สอนควรตระหนักไว้ว่าเราไม่สามารถเตรียมทุกอย่างไว้ล่วงหน้าได้ เพราะบางสิ่งต้องอาศัยความเข้าใจและผลการประเมินสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงระหว่างการสอนเพื่อสร้างกิจกรรมให้เหมาะสมกับสถานการณ์และผู้เรียน ในการสร้างแบบฝึกแต่ละงานผู้สอนควรคำนึงถึงเนื้อหา อุปกรณ์ต่างๆ ที่จำเป็น (Physical structures) ลักษณะงานที่ต้องทำ (Task) และลักษณะการทำงาน เช่น เดี่ยว คู่ หรือกลุ่ม (Social structures) และหลังจากที่ผู้เรียนทำกิจกรรมเสร็จผู้สอนก็ควรให้ข้อเสนอแนะ (Feedback) ซึ่งการให้ข้อเสนอแนะนี้ที่ถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญมากเพราะเป็นการสื่อสารเชื่อมโยงผู้เรียนกับผู้สอนเข้า

ด้วยกัน และการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการให้ข้อเสนอแนะนั้นถือว่าเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพ เช่น การเลือกคุยเป็นการส่วนตัวในเวลาที่เหมาะสม การทิ้งข้อความไว้ เป็นต้น (Jensen et al., 2021)

ผู้วิจัยคิดว่าการศึกษาริบทการเรียนการสอน เช่น ด้านการเรียนการสอน บรรยากาศในชั้นเรียน และวิธีการวัดผลมีความจำเป็นเป็นอย่างมากเพื่อรับทราบสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงทั้งความคิดเห็น ทศนคติ ปัญหาและข้อเสนอแนะต่างๆ ทั้งจากผู้เรียนและผู้สอน ซึ่งข้อมูลดังกล่าวอาจจะไม่ได้ถูกสื่อสารกันในชั้นเรียนจึงอาจทำให้เกิดความไม่เข้าใจกันระหว่างผู้เรียนและผู้สอนจนทำให้เกิดปัญหาในการเรียนการสอน ผลที่ได้จากการศึกษาริบทการเรียนการสอน (เช่น การศึกษาในครั้งนี้) จะทำให้ผู้สอนเห็นแนวทางในการเตรียมการสอนที่มีความเหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 จุดประสงค์การทำวิจัยและสมมติฐาน

การศึกษาค้นคว้านี้มีวัตถุประสงค์ 2 ข้อ คือ

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์การเรียนการสอนออนไลน์ที่เกิดขึ้นจริงกับผู้เรียนภาษาฝรั่งเศสชาวไทยในระดับอุดมศึกษา
2. เพื่อเสนอแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับคุณลักษณะของผู้เรียนและเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการสอนออนไลน์ ผู้สอนมีความตั้งใจในการเตรียมการสอน คิดหาวิธีการถ่ายทอดความรู้ สร้างกิจกรรมเสริมทักษะ และการประเมินผลให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป แต่อาจจะมีบางประเด็นที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการหรือคุณลักษณะของผู้เรียนเนื่องจากขาดความเข้าใจกัน เพราะขาดการสื่อสารเพื่ออธิบายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนจำนวนหนึ่งอาจจะไม่พอใจกับการเรียนการสอนออนไลน์ซึ่งสาเหตุอาจเกิดจากความไม่เคยชินกับสภาพแวดล้อมใหม่ที่เปลี่ยนไปจากการเรียนในชั้นเรียน นอกจากนี้การนั่งเรียนอยู่หน้าอุปกรณ์ตลอดเวลาอาจทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย ขาดแรงจูงใจในการเรียน ไม่มีสมาธิกับสิ่งที่กำลังศึกษา เนื่องจากมีปัจจัยหรือสิ่งรบกวนตัวขัดขวางการเรียน เช่น มลพิษทางเสียง อุปกรณ์การเรียนไม่พร้อม สัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่เอื้ออำนวย และความไม่สะดวกในการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน แต่ถึงอย่างไรก็ตามถ้าผู้เรียนเข้าใจความจำเป็นและรับรู้ถึงประโยชน์ของการเรียนการสอนออนไลน์ผู้เรียนน่าจะยินดีปรับทัศนคติ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม มีปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนมากขึ้น และมีแรงจูงใจในการเรียนมากยิ่งขึ้นด้วย ทั้งนี้ผู้สอนก็จำเป็นต้องรับฟังความคิดเห็น ความต้องการ ความจำเป็น

ของผู้เรียนด้วยเช่นกันเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ (Outcomes) ที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้มากที่สุด

ดังนั้นผู้วิจัยจึงคิดว่าการศึกษาสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง รวมถึงการรับรู้ปัญหาความคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่างๆ น่าจะเป็นกระบวนการที่ทำให้ได้รับทราบข้อจำกัดและความต้องการของทั้ง 2 ฝ่ายเพื่อเป็นแนวทางในการหาวิธีการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับเอกลักษณ์และความต้องการของทั้งผู้เรียนและผู้สอน

3.2 การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) จากการจับฉลาก (Simple random) มหาวิทยาลัยและตามความสมัครใจของประชากร (Volunteer) จากทั่วประเทศเพื่อให้ได้ความคิดเห็นในมุมมองที่กว้างมากที่สุดเพื่อทำการศึกษา และทำการเก็บข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์ โดยแยกกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่ม คือ ผู้เรียนภาษาฝรั่งเศสชาวไทยและผู้สอนภาษาฝรั่งเศสชาวไทย โดยเกณฑ์การคัดเลือกของผู้เรียน ดังนี้คือ

1) เป็นผู้เรียนที่มีอายุเกิน 18 ปีขึ้นไปที่กำลังศึกษาในระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย

2) เป็นผู้เรียนภาษาฝรั่งเศสในฐานะภาษาต่างประเทศ

3) เป็นผู้เรียนภาษาฝรั่งเศสในวิชาภาษาฝรั่งเศสที่สอนทั้ง 4 ทักษะ (ฟัง พูด อ่าน เขียน) และไวยากรณ์

4) เป็นผู้เรียนภาษาฝรั่งเศสที่มีประสบการณ์การเรียนออนไลน์ในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19

เกณฑ์การคัดเลือกของผู้สอน คือ

1) เป็นผู้สอนในระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย

2) เป็นผู้สอนภาษาฝรั่งเศสในฐานะภาษาต่างประเทศ

3) เป็นผู้สอนภาษาฝรั่งเศสในวิชาภาษาฝรั่งเศสที่สอนทั้ง 4 ทักษะ (ฟัง พูด อ่าน เขียน) และไวยากรณ์

4) เป็นผู้สอนภาษาฝรั่งเศสที่มีประสบการณ์การสอนออนไลน์ในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19

หลังจากจับฉลากมหาวิทยาลัย ผู้วิจัยได้ติดต่อประชากรที่มีคุณสมบัติดังกล่าวเพื่อสอบถามความสมัครใจที่จะเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยจำนวนกลุ่ม

ตัวอย่างได้พิจารณาจากระยะเวลาการศึกษา 12 เดือน (ตามระยะเวลาสัญญาวิจัย) โดยมีรายละเอียดจำนวนในตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ 1

จำนวนกลุ่มตัวอย่างต่อพื้นที่

พื้นที่	ผู้เรียน	ผู้สอน
กรุงเทพมหานคร	6	4
ภาคเหนือ	3	1
ภาคกลาง	3	2
ภาคใต้	2	1
ภาคตะวันออก	3	1
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	3	1
รวม	20	10

3.3 การเก็บข้อมูล

การเก็บข้อมูลเป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) เป็นภาษาไทยเพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์เข้าใจคำถามและสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างตรงไปตรงมามากที่สุด โดยการสัมภาษณ์จะอยู่ในรูปแบบออนไลน์เพื่อลดความเสี่ยงของการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 ผู้ทำการสัมภาษณ์จะเป็นผู้ช่วยวิจัยเพื่อหลีกเลี่ยงความขัดแย้งทางผลประโยชน์ (Conflict of interest) และก่อนการทำการสัมภาษณ์ อาสาสมัครจะต้องศึกษา Informed consent form เพื่อทำความเข้าใจก่อนการอนุญาตให้สัมภาษณ์ คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์จะเป็นคำถามปลายเปิดให้อาสาสมัครทั้งผู้เรียนและผู้สอนได้แสดงความคิดเห็นในหัวข้อที่ตั้งไว้ คือ การสอน การเรียน บรรยากาศในชั้นเรียน การวัดผล และความคิดเห็นอื่นๆ ซึ่งในแต่ละหัวข้อมีประเด็นย่อยต่างๆ ดังนี้

ตารางที่ 2

ประเด็นสัมภาษณ์อาสาสมัคร

หัวข้อ	ประเด็นสัมภาษณ์	
	ผู้สอน	ผู้เรียน
การสอน	- ขั้นตอนการเตรียมสอนและกลวิธีการสอน	- วิธีการสอนออนไลน์ของผู้สอน (มุมมองของผู้เรียน)
	- อุปกรณ์ที่จำเป็นในการสอนออนไลน์	- อุปกรณ์ที่จำเป็นในการเรียนออนไลน์
	- การให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้เรียน	- การให้ข้อเสนอแนะจากผู้สอน

หัวข้อ	ประเด็นสัมภาษณ์	
	ผู้สอน	ผู้เรียน
	- ความคาดหวังในการสอนออนไลน์	- สิ่งที่ผู้สอนควรปรับเพื่อให้การเรียนออนไลน์มีประสิทธิภาพมากที่สุด - คุณลักษณะที่ดีของผู้สอน
การเรียน	- วิธีการเรียนของผู้เรียน (มุมมองของผู้สอน) - สิ่งที่ผู้เรียนควรปรับเปลี่ยนเพื่อให้การเรียนการสอนออนไลน์มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น - คุณลักษณะที่ดีของผู้เรียน	- กลวิธีในการเรียนออนไลน์ - ความคาดหวังในการเรียนออนไลน์
บรรยากาศในชั้นเรียน	- บรรยากาศในการเรียนออนไลน์ เปรียบเทียบกับบรรยากาศการเรียนในชั้นเรียน	
	- การมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และระหว่างผู้เรียนด้วยกันเอง	
การวัดผล	- วิธีการวัดผลสัมฤทธิ์ - แนวทางในการปรับปรุงวิธีการวัดผลสัมฤทธิ์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น	
ความคิดเห็นอื่นๆ	- ประสิทธิภาพของการเรียนออนไลน์ - ปัญหาที่ประสบและวิธีการแก้ไข - ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อปรับปรุงคุณภาพของการเรียนการสอนออนไลน์	

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาคครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพโดยผู้วิจัยจะศึกษาคำอธิบาย ความคิดเห็น และตัวอย่างที่เป็นคำตอบของอาสาสมัคร โดยคำตอบดังกล่าวของทั้งผู้สอนและผู้เรียนจะถูกนำมาเปรียบเทียบและนำเสนอในรูปแบบของความเรียงเพื่อแสดงให้เห็นความเหมือน ความแตกต่าง ข้อขัดแย้งและปัญหาของความคิดเห็นที่ได้รับ เช่น ผู้เรียน-ผู้สอนคิดว่าการเรียน การสอนออนไลน์มีประสิทธิภาพหรือไม่ ปัญหาที่ผู้เรียน-ผู้สอนพบประโยชน์และอุปสรรคของการเรียนการสอนออนไลน์ เป็นต้น เพื่อเสนอกลวิธีการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ที่มี ประสิทธิภาพและเหมาะสมกับผู้เรียนภาษาฝรั่งเศสชาวไทย ทั้งนี้ผู้วิจัยคาดการณ์ไว้ว่า ความคิดของผู้เรียนและผู้สอนในประเด็นเดียวกันอาจมีความเหมือนและความแตกต่างกันด้วย เหตุผลของแต่ละฝ่ายที่อาจไม่ได้สื่อสารให้อีกฝ่ายได้รับทราบและเข้าใจ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการศึกษาข้อมูลที่ได้รับเชิงเปรียบเทียบเพื่อวิเคราะห์หาแนวทางแก้ไขที่เหมาะสม

4. ผลการศึกษา

ผลการศึกษาแยกออกเป็น 5 ด้านตามประเด็นของข้อคำถาม ดังนี้ การสอน การเรียน บรรยากาศในชั้นเรียน การวัดผล และความคิดเห็นอื่นๆ ของผู้เรียนและผู้สอนต่อการ พัฒนาการเรียนการสอนออนไลน์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผลการศึกษานี้เป็นการตอบ

วัตถุประสงค์การทำวิจัยข้อที่หนึ่งซึ่งก็คือการศึกษาศถานการณ์การเรียนการสอนออนไลน์ที่เกิดขึ้นจริงกับผู้เรียนภาษาฝรั่งเศสชาวไทยในระดับอุดมศึกษา

4.1 การสอน

4.1.1 การวางแผนการสอนที่เป็นระบบและชัดเจน

ในการเรียนการสอนออนไลน์ทั้งผู้เรียนและผู้สอนใช้อุปกรณ์มากกว่า 1 อุปกรณ์ โดยส่วนใหญ่จะเป็นคอมพิวเตอร์กระเป๋าหิ้ว (Notebook) หรือแท็บเล็ตและโทรศัพท์มือถือ นอกจากนี้ผู้สอนยังกล่าวอีกว่าอุปกรณ์ที่จำเป็นอื่นๆ เช่น ไมโครโฟน แก้วน้ำ และ การเลือกใช้แพลตฟอร์มที่เหมาะสมก็มีผลต่อประสิทธิภาพในการเรียนออนไลน์

ในการเตรียมการสอนออนไลน์และการสอนในชั้นเรียน ผู้สอนคงเนื้อหาและวัตถุประสงค์รายวิชาไว้ และมีกระบวนการเตรียมเช่นเดียวกันแต่การเตรียมการสอนออนไลน์มีความยากและต้องใช้เวลาในการเตรียมเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้สิ่งที่แตกต่างจากการสอนในชั้นเรียน คือ มีการทำสื่อการสอนเช่นสไลด์ที่น่าสนใจ ชัดเจนและละเอียดมากขึ้น มีการแจ้งแนวทางการจัดการเรียนการสอน วิธีการประเมินผลอย่างเป็นระบบ มีการเพิ่มสื่อการสอนและปรับเปลี่ยนกิจกรรมให้มีความหลากหลาย สอดคล้องกับบริบทการเรียนมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเน้นให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนพึ่งพาตนเอง (Autonomous learner) มากยิ่งขึ้น

ในเรื่องวิธีการสอนทั้งผู้เรียนและผู้สอนแสดงความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า ผู้สอนให้ผู้เรียนเตรียมศึกษาด้วยตัวเองมาก่อน และในชั้นเรียนผู้สอนจะอธิบายเนื้อหา โดยกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เรียนหลายคนได้เน้นย้ำว่าการเรียนไวยากรณ์ส่วนใหญ่ผู้สอนจะสอนแนวบรรยายและให้ผู้เรียนทำกิจกรรมซึ่งหลายกิจกรรมเป็นกิจกรรมในรูปแบบ Active learning เช่น การอภิปราย การนำเสนอเนื้อหา ที่ผู้เรียนต้องมีความกระตือรือร้นอยู่เสมอ ภาษาที่ใช้เป็นสื่อกลางในการสอนมีทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาฝรั่งเศส ผู้เรียนยังได้เน้นย้ำอีกว่าผู้สอนมีกระบวนการสอนเช่นเดียวกับการเรียนในชั้นเรียนโดยสอนเนื้อหาตามลำดับที่ปรากฏในหนังสือ นอกจากนี้ผู้สอนยังตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนและการกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจเนื้อหาโดยการเรียกถามรายบุคคล และยังรับทราบถึงข้อจำกัดของการเรียนออนไลน์ที่ผู้เรียนอาจจะไม่สามารถมีสมาธิกับการจ้องหน้าจอคอมพิวเตอร์เป็นเวลานาน ผู้สอนจึงปรับให้การสอนมีช่วงระยะเวลาที่สั้นลงและให้ผู้เรียนมีเวลาทำกิจกรรมด้วยตนเองหรือกับเพื่อนร่วมชั้นเรียนนานยิ่งขึ้น แต่ถึงอย่างไรก็ตามยังมีข้อถกเถียงที่ดูเหมือนจะเป็นปัญหาหลักคือการเปิดและปิดกล่องระหว่างการเรียนการสอนออนไลน์

เมื่อกล่าวถึงกิจกรรมฝึกทักษะทั้งผู้เรียน-ผู้สอนมีความคิดเห็นเหมือนกันคือกิจกรรมส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมกลุ่มหรือคู่เพื่อให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กัน แต่ในรายวิชาที่ผู้เรียนมีจำนวนน้อยผู้สอนก็จำเป็นต้องให้ผู้เรียนทำกิจกรรมเดี่ยว กิจกรรมที่ทำมีทั้งการทำในและนอกคาบเรียนเพื่อทบทวนและตรวจสอบความเข้าใจผู้เรียน เช่น การถาม-ตอบ การวิเคราะห์ การแสดงความคิดเห็น และการทำโครงงาน เช่น การนำเสนอผลงาน การทำคลิปวิดีโอ การทำบทสนทนา ที่ต้องนำความรู้ที่เรียนทั้งหมดมาประยุกต์ใช้ร่วมกันและผู้เรียนยังต้องศึกษาด้วยตนเองเพิ่มเติมเพื่อให้ได้เนื้อหาที่มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้เพื่อเป็นการผ่อนคลายความตึงเครียดและเพื่อสร้างแรงจูงใจในการเรียนในบางครั้งผู้สอนยังได้นำกิจกรรมที่อยู่ในรูปแบบเกมมาให้ผู้เรียนได้เล่นและแข่งขันกันอีกด้วย

4.1.2 จำนวนผู้เรียนที่เหมาะสม

ผู้เรียนและผู้สอนส่วนมากคิดว่าจำนวนผู้เรียนมีผลต่อประสิทธิภาพของการเรียนออนไลน์ เพราะถ้ามีผู้เรียนจำนวนมากผู้สอนก็จะไม่สามารถสังเกตและดูแลผู้เรียนได้อย่างใกล้ชิด เนื่องจากวิชาภาษาฝรั่งเศสเป็นการเรียนเพื่อเพิ่มพูนความรู้และฝึกทักษะฟัง พูด อ่าน เขียนควบคู่กันไป ผู้เรียนกล่าวว่าในการเรียนออนไลน์ การมีส่วนร่วมในชั้นเรียนมีความยากมากขึ้นเพราะผู้เรียนลังเลที่จะตอบหรือไม่ตอบ และไม่กล้าถามในชั้นเรียนเนื่องจากเกรงใจเพื่อนที่มีเป็นจำนวนมากจึงทำให้ไม่ได้ฝึกการพูด นอกจากนี้ผู้สอนยังแสดงความคิดเห็นว่าจำเป็นต้องลดจำนวนกิจกรรมที่ทำในชั้นเรียนลงถ้าผู้เรียนมีเป็นจำนวนมากเพราะต้องใช้เวลากับผู้เรียนทุกคนได้ทำกิจกรรม และยังคงกล่าวว่าจำนวนผู้เรียนในชั้นเรียนที่เหมาะสมควรอยู่ระหว่าง 15-30 คน เพราะถ้าผู้เรียนมีจำนวนน้อยเกินไปก็อาจจะทำให้เกิดความตึงเครียดได้ เพราะผู้เรียนต้องทำกิจกรรมและตอบตลอดเวลา

ในการให้ข้อเสนอแนะทั้งผู้เรียนและผู้สอนเล่าประสบการณ์อย่างเดียวกันว่าผู้สอนให้คำอธิบาย บอกเหตุผลของข้อผิดพลาดและให้ความรู้เพิ่มเติมซึ่งอาจจะเป็นการพูดคุยเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม เมื่อผู้เรียนมีข้อสงสัยสามารถสอบถามผู้สอนได้เสมอ ผู้สอนยังกล่าวอีกว่าได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสอบถามและขอคำแนะนำได้หลายช่องทาง เช่น โปรแกรมประยุกต์ไลน์ (Line) ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) โทรศัพท์ หรือช่วงเวลาท้ายคาบเรียน เป็นต้น นอกจากนี้ผู้สอนยังกล่าวว่าในการตรวจงานที่มอบหมายให้ผู้เรียนทำ แม้ไม่มีผู้เรียนมาสอบถามก็จะตั้งข้อสังเกตที่ผู้เรียนทำผิดคล้ายๆ กันเพื่อมาอธิบายในคาบเรียน และในการให้ข้อเสนอแนะผู้สอนมีหลักการคิดที่ว่าจะต้องเป็นการสร้างกำลังใจให้แก่ผู้เรียนและต้องให้ข้อเสนอแนะย้อนกลับอย่างรวดเร็วเพื่อให้ผู้เรียนได้รับทราบผลประเมินและมีเวลาศึกษาคำแนะนำเพื่อแก้ไขและพัฒนาต่อไป

4.1.3 ความคาดหวังที่สวนทางกันและการหาข้อตกลงระหว่างสองฝ่าย

ความคาดหวังของผู้เรียนและผู้สอนในการเรียนการสอนออนไลน์มีความแตกต่างกัน กล่าวคือผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้งานได้จริง ในขณะที่ผู้เรียนต้องการรับรู้ถึงบรรยากาศเหมือนที่เคยเรียนในชั้นเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการได้เห็นหน้าเพื่อนและการได้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมชั้นเรียน นอกจากนี้ผู้สอนยังได้แสดงความคิดเห็นที่น่าสนใจอีก 2 ประเด็นคือ การสอนออนไลน์จะมีประสิทธิภาพหรือไม่ขึ้นอยู่กับทั้ง 2 ฝ่าย (ผู้เรียนและผู้สอน) ไม่ใช่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ดังนั้นทั้งผู้เรียนและผู้สอนควรปรับทัศนคติและแนวคิดใหม่รวมถึงเปิดใจยอมรับสิ่งใหม่ๆ ผู้สอนคิดว่าถ้าผู้เรียนมีความตั้งใจ มีวินัยในตนเอง การเรียนออนไลน์อาจจะมีความน่าสนใจมากกว่าการเรียนในชั้นเรียนก็ได้เพราะสื่อการสอนมีความละเอียดและชัดเจนมากขึ้น อีกทั้งผู้สอนมีการอธิบายซ้ำๆ หลายครั้งอีกด้วย

ผู้เรียนและผู้สอนมีความคิดเห็นแตกต่างกันเกี่ยวกับสิ่งที่ควรปรับหรือเปลี่ยนแปลงเพื่อให้การเรียนการสอนออนไลน์มีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้สอนคาดหวังให้ผู้เรียนตระหนักและมีทักษะการจัดการชีวิตให้ดียิ่งขึ้น เช่น ผู้เรียนควรจัดสรรเวลาการทำกิจกรรมต่างๆ ให้เหมาะสม มีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ กระตือรือร้น และสร้างทัศนคติที่ดีรวมถึงสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้มากยิ่งขึ้น ส่วนผู้เรียนปรารถนาให้ผู้สอนให้ความสนใจกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล เช่น การเรียกตอบ การให้ข้อเสนอแนะที่ละเอียดและเหมาะสมกับผู้เรียน เพราะผู้เรียนแต่ละคนอาจมีความต้องการและบุคลิกไม่เหมือนกัน นอกจากนี้ผู้เรียนยังอยากให้ผู้สอนเพิ่มช่องทางการติดต่อสื่อสารและอยากให้ผู้สอนให้เอกสารการสอนล่วงหน้าเพื่อเตรียมตัวมาก่อนเข้าเรียน

ในเรื่องคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้งของผู้เรียนและของผู้สอนนั้น ผู้สอนยังคงเน้นย้ำประเด็นเดิมคือ อยากให้ผู้เรียนเป็นผู้เรียนที่พึ่งพาตนเองได้ (Autonomous learner) มีระเบียบวินัย สามารถจัดสรรเวลา วางแผนการทำงานในแต่ละวันได้ ส่วนผู้เรียนปรารถนาให้ผู้สอนเอาใจใส่ผู้เรียนเป็นรายบุคคลทั้งในขณะสอนและในการให้คำแนะนำ และปรารถนาให้ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ซักถาม แสดงความคิดเห็น มีความเป็นกันเอง กระตุ้นให้ผู้เรียนจดจ่อกับสิ่งที่กำลังสอน นอกจากนี้ในความคิดของผู้เรียน ผู้สอนควรเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในเรื่องที่สอนและมีการเตรียมการสอนมาเป็นอย่างดี

4.2 การเรียน

ในการเรียนออนไลน์ผู้เรียนมีกลวิธีและขั้นตอนดังนี้คือ ก่อนการเข้าเรียนผู้เรียนได้เตรียมอ่านเนื้อหา ทำแบบฝึกหัดและดาวน์โหลดเอกสารที่ผู้สอนส่งมาให้ล่วงหน้า สิ่งที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่งก็คือมีการเตรียมสถานที่และอุปกรณ์ต่างๆ ให้เหมาะสมกับการเรียนออนไลน์ให้มากที่สุด ในระหว่างการเรียนรู้ผู้เรียนพยายามจดจ่อกับสิ่งที่ผู้สอนอธิบายเพื่อทำ

ความเข้าใจและจดเนื้อหาที่สำคัญ เมื่อไม่เข้าใจผู้เรียนจะถามผู้สอน และหลังคาบเรียนผู้เรียนมีการอ่านทบทวนหรือดูคลิปที่ผู้สอนอัดไว้ให้ระหว่างเรียนเพื่อเป็นการทบทวนความรู้ นอกจากนี้ผู้เรียนยังตระหนักว่าในการเรียนออนไลน์ผู้เรียนทุกคนจำเป็นต้องมีระเบียบวินัยในการเข้าเรียน

ในมุมมองของผู้สอน ผู้เรียนมี 2 กลุ่ม คือ ผู้ที่ตั้งใจมากและผู้ที่ตั้งใจน้อย โดยกลุ่มแรกผู้เรียนจะมีส่วนร่วมในชั้นเรียนตลอดเวลา ผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมเรียนเช่นเดียวกับที่ผู้เรียนได้อธิบายมาคือผู้เรียนมีการซักถามเมื่อไม่เข้าใจทั้งในคาบเรียนและนอกคาบเรียน อีกทั้งผู้เรียนยังมีการศึกษาด้วยตนเองทั้งการทบทวนและการหาข้อมูลเพิ่มเติม ผู้สอนได้ตั้งข้อสังเกตและแนะนำเกี่ยวกับการเรียนออนไลน์ให้มีประสิทธิภาพ ผู้เรียนจำเป็นต้องมีแรงจูงใจและจดจ่อกับสิ่งที่เรียนอย่างมากเพราะผู้เรียนอาจมีสิ่งรบกวนให้ขาดสมาธิในการเรียนได้ง่าย

4.3 บรรยายภาคในชั้นเรียน

ในหัวข้อนี้ผู้วิจัยสนใจศึกษา 3 ประเด็นด้วยกันคือ สถานการณ์การเรียน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอนและปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันเอง เพราะทั้ง 3 ปัจจัยสามารถเป็นได้ทั้งแรงผลักดันด้านบวก ถ้าผู้เรียนมีทัศนคติและประสบการณ์ที่ดีทำให้ผู้เรียนมีความตั้งใจเรียนและทุ่มเทมากยิ่งขึ้น แต่ก็สามารถเป็นแรงจุดทำให้ผู้เรียนขาดสมาธิขาดความพยายามและขาดความตั้งใจจนกระทั่งอาจจะล้มเลิกความตั้งใจเรียนได้ถ้าผู้เรียนมีทัศนคติและประสบการณ์การเรียนที่ไม่น่าประทับใจ

4.3.1 สถานการณ์การเรียนออนไลน์เมื่อเปรียบเทียบกับบรรยายภาคในชั้นเรียนจริง

ผู้เรียนและผู้สอนมีความเห็นสอดคล้องกันว่าบรรยายภาคในห้องเรียนเสมือนจริงและการเรียนในชั้นเรียนจริงมีความแตกต่างกัน กล่าวคือในการเรียนออนไลน์บรรยายภาคจะเงียบเพราะผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่เปิดกล้องมีเพียงผู้สอนเท่านั้นที่เปิดกล้องทำให้อูเหมือนว่ามีเพียงผู้สอนเท่านั้นที่อยู่ในชั้นเรียน การไม่เห็นหน้าผู้เรียนทำให้ผู้สอนไม่สามารถสังเกตพฤติกรรมและเรียนรู้นิสัยผู้เรียนเพื่อทำความรู้จักกับผู้เรียน ดังนั้นบรรยายภาคการเรียนจึงไม่เป็นธรรมชาติและไม่น่าสนใจ ผู้เรียนอธิบายว่าในการเรียนออนไลน์พวกเขาไม่กล้าและลังเลที่จะเปิดไมค์ตอบผู้สอนเพราะระหว่างการเรียนมีเพียงผู้สอนเท่านั้นที่พูดจึงทำให้ไม่มีการโต้ตอบกันระหว่างผู้เรียนและผู้สอน การเรียนการสอนจึงไม่สนุก ผู้เรียนมีความเฉื่อยชามากขึ้นและไม่สามารถมีสมาธิกับการเรียนในที่สุด

ในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวผู้สอนอาจจะต้องทำความเข้าใจและตกลงกับผู้เรียนทุกคนให้เปิดกล้องและพยายามมีส่วนร่วมในชั้นเรียนโดยมองข้ามความเงิบของเพื่อนในชั้นเรียนเพื่อประโยชน์ของตัวผู้เรียนเองและเพื่อให้บรรยายภาคมีความเป็นธรรมชาติ

มากยิ่งขึ้น อีกทั้งผู้เรียนควรเตรียมตัวและจัดสถานที่ให้เหมาะสมกับการเรียนก่อนเริ่มเรียนและที่สำคัญคือทั้งผู้เรียนและผู้สอนควรเปิดใจรับการเปลี่ยนแปลงที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตในสังคมปัจจุบันและตระหนักว่าปัจจัยทางสังคมก็อาจมีอิทธิพลต่อกระบวนการเรียนรู้และประสิทธิภาพของการเรียนเป็นอย่างมาก

4.3.2 การมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน

ผู้เรียนและผู้สอนต่างมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าการเรียนในห้องเรียนเสมือนจริงและการเรียนในชั้นเรียนมีความแตกต่างกัน สิ่งที่ทั้งผู้เรียนและผู้สอนเน้นย้ำก็คือความสนิทสนม กล่าวคือในการเรียนออนไลน์การทำความรู้จักกันทำได้ยากกว่าการพบกันจริงๆ ทำให้การเรียนรู้นิสัยและบุคลิกของกันและกันต้องใช้เวลาเพราะต้องมีการพูดคุยกันบ่อยครั้ง ถึงอย่างไรก็ตามช่องทางการติดต่อผู้เรียนและผู้สอนไม่ต่างกันแม้ว่าจะเรียนออนไลน์หรือในชั้นเรียนซึ่งก็คือการติดต่อกันผ่านเครือข่ายสื่อสังคม (Social network) และมีผู้เรียนหนึ่งคนแสดงความคิดเห็นว่าความสัมพันธ์กับผู้สอนในการเรียนออนไลน์เป็นไปด้วยดี เพราะผู้สอนมีความพร้อมที่จะช่วยเหลือผู้เรียนเป็นอย่างมาก ประเด็นนี้อาจชี้ให้เห็นว่าผู้สอนได้ตระหนักถึงข้อจำกัดของการเรียนออนไลน์จึงพยายามใช้เวลาและพยายามช่วยเหลือผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

4.3.3 การมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้เรียนด้วยตนเอง

จากการสังเกตความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยตนเองผู้สอนพบว่าผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กันลดน้อยลงเพราะไม่ได้เจอกันแต่ยังคงมีปฏิสัมพันธ์กันเพราะผู้สอนให้ทำงานกลุ่ม ครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เรียนยืนยันว่าการเรียนออนไลน์ทำให้พวกเขามีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมชั้นเรียนน้อยลง มีเพียงการพูดคุยกันเรื่องงาน แต่การเรียนออนไลน์ยังคงมีข้อดีเพราะได้มีโอกาสทำงานกับเพื่อนคนใหม่ๆ เพราะผู้สอนเป็นผู้จัดกลุ่มให้ทำงานส่งผลให้มีเพื่อนมากขึ้น

4.4 การวัดผล

เมื่อสอบถามถึงวิธีการวัดผลสัมฤทธิ์ ผู้สอนอธิบายเกี่ยวกับแนวทางในการสร้างกิจกรรมวัดผลที่มีการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสถานการณ์การเรียนออนไลน์ เช่น การลดบทบาทของการวัดผลที่มุ่งเน้นทดสอบความจำ โดยให้ความสำคัญกับการทำกิจกรรมกลุ่มที่ต้องประยุกต์ความรู้และความสามารถที่เรียนมาตลอดทั้งภาคการศึกษาเพื่อสร้างผลงานขึ้นมา ตัวอย่างเช่นการทำคลิปวิดีโอ การเขียนงาน นอกจากนี้ผู้สอนยังอธิบายถึงสัดส่วนของการให้คะแนนในการเรียนออนไลน์ที่เปลี่ยนไปจากการเรียนในชั้นเรียนซึ่งก็คือการจัดการสอบเก็บคะแนนย่อยให้ถี่ขึ้นแทนการสอบที่มีจำนวนคะแนนมากแต่สอบเพียงไม่กี่ครั้ง ส่วนผู้เรียนได้ยกตัวอย่างชนิดแบบทดสอบที่ทำ เช่น การสอบแบบอัตนัยและปรนัย การสอบปากเปล่า การ

อ่านออกเสียง การแสดงบทบาทสมมติ การแปล การเขียนเพื่อแสดงผลจากการคิดวิเคราะห์ และการทำโครงการต่างๆ เป็นต้น

ผู้เรียนและผู้สอนมีความเห็นตรงกันว่าการวัดผลด้วยวิธีดังกล่าวมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมที่ไม่เน้นทดสอบความจำแต่เป็นผู้เรียนต้องนำความรู้ที่เรียนรวมกับความสามารถที่ได้ฝึกฝนตลอดภาคการศึกษามาประยุกต์ใช้เพื่อสร้างผลงาน นอกจากนี้ ผู้สอนท่านหนึ่งแสดงความคิดเห็นว่าผู้สอนควรจะต้องปรับแนวทางการคิดคือไม่ยึดติดกับสิ่งที่ทำมาเพราะทุกอย่างสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์

แนวทางในการปรับปรุงคุณภาพของกิจกรรมวัดผลสัมฤทธิ์ที่เสนอโดยผู้เรียนและผู้สอนมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าบุคคลทั้ง 2 ฝ่ายมีบทบาทที่ต่างกันจึงมีมุมมองต่างกัน กล่าวคือผู้สอนเสนอให้ 1) วัดผลจากความก้าวหน้าของผู้เรียนรายบุคคลโดยไม่ใช้เกณฑ์กลุ่มในการตัดสิน 2) ปรับน้ำหนักคะแนนให้มีจำนวนน้อยลงในแต่ละครั้งที่สอบแต่เพิ่มจำนวนการสอบให้ถี่ขึ้น 3) ผู้เรียนควรจะต้องมีการศึกษาด้วยตนเองทั้งก่อนและหลังเข้าเรียน และ 4) ผู้สอนควรศึกษานิสัยและพฤติกรรมของผู้เรียนเพื่อจะได้แก้ปัญหาได้ตรงประเด็น ส่วนผู้เรียนต้องการให้แบบทดสอบเป็นการเขียนเพื่อที่จะสามารถสะท้อนความสามารถที่แท้จริง แต่จำนวนข้อสอบควรมีความเหมาะสมกับเวลาที่ใช้ทำ และหลังการสอบผู้สอนควรเฉลยและอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจมากยิ่งขึ้น

4.5 ความคิดเห็นอื่นๆ

ในหัวข้อนี้ผู้วิจัยได้ตั้งคำถาม 3 ประเด็น คือ ประสิทธิภาพของการเรียนออนไลน์ ปัญหาและวิธีการแก้ไข และข้อเสนอแนะต่างๆ ที่ผู้เรียนและผู้สอนต้องการเสนอ เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ในประเด็นแรก ครึ่งหนึ่งของผู้เรียนและผู้สอนคิดว่าในภาพรวมการเรียนออนไลน์ที่ผ่านมามีประสิทธิภาพ ผู้สอนกล่าวว่าแม้ว่าจะเป็นการเรียนออนไลน์ผู้เรียน (แม้ไม่มีพื้นฐานความรู้ภาษาฝรั่งเศส) ที่มีความตั้งใจก็สามารถเพิ่มพูนความรู้และพัฒนาความสามารถได้ ส่วนผู้เรียนคิดว่าการเรียนออนไลน์เป็นแนวทางที่ดีเพราะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถจดจ่อมีสมาธิกับการเรียนได้มากขึ้น (ในกรณีที่ไม่มีการรบกวน) และผู้เรียนยังมีเวลาให้กับการเรียนเพิ่มมากขึ้นด้วยเพราะไม่ต้องเสียเวลาไปกับการเดินทาง ในทางตรงกันข้าม ประมาณร้อยละ 20 ของทั้งผู้เรียนและผู้สอนคิดว่าผลสัมฤทธิ์ของการเรียนออนไลน์มีน้อยกว่าการเรียนในชั้นเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการฟังและการพูด และอีกประมาณร้อยละ 30 ของทั้งผู้เรียนและผู้สอนคิดว่าการเรียนออนไลน์และการเรียนในชั้นเรียนไม่ได้แตกต่างกันมากเพราะการสอบเป็นการประยุกต์ความรู้ความสามารถทั้งหมดมาใช้ ดังนั้นรูปแบบการเรียนการสอนจึงไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการเรียน

ประเด็นที่สอง สิ่งที่เป็นปัญหาร่วมกันของทั้งผู้เรียนและผู้สอนคือสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่ทำให้การเรียนการสอนไม่ต่อเนื่อง นอกจากนี้ผู้สอนบางท่านกล่าวว่ายังขาดทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่เป็นอุปสรรคต่อการเตรียมการสอนและต่อการสอน ผู้สอนยังกล่าวอีกว่าต้องใช้เวลาในการเตรียมการสอนออนไลน์เป็นจำนวนมากเพราะต้องปรับรูปแบบกิจกรรมและการประเมิน นอกจากนี้ผู้สอนยังสังเกตเห็นว่าผู้เรียนขาดความกระตือรือร้นในการเข้าเรียน การทำกิจกรรมในคาบเรียนและการส่งงาน ส่วนด้านผู้เรียน ผู้เรียนกล่าวว่าปัญหาที่พบเป็นประจำคือสภาพแวดล้อมไม่เอื้อต่อการเรียน ดังนั้นจึงต้องดูแลตัวเองหลัง ถ้ามผู้สอนนอกเวลาเรียนหรือศึกษาด้วยตนเองเพิ่มมากขึ้น และบางครั้งผู้เรียนเองก็ขาดความกระตือรือร้นในการเข้าเรียนให้ตรงเวลาเพราะตื่นสายทำให้ต้องมาจัดการเวลาในการทำกิจกรรมในแต่ละวันให้เป็นระบบระเบียบมากยิ่งขึ้น

ประเด็นที่สาม ผู้สอนได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงสร้างและแนวทางการจัดการเรียนการสอน ส่วนผู้เรียนให้ความสำคัญกับวิธีการเรียนการสอน กล่าวคือผู้สอนปรารถนาให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนออนไลน์มีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบการศึกษา เช่น มหาวิทยาลัยควรจะสนับสนุนผู้สอนเกี่ยวกับอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จำเป็นและลดภาระงานเอกสารเพื่อให้ผู้สอนทุ่มเทเวลาให้กับการเตรียมการสอนมากยิ่งขึ้น ทั้งผู้เรียนและผู้สอนควรต้องปรับทัศนคติเปิดใจเรียนรู้ข้อดีและข้อเสียของการเรียนการสอนออนไลน์อย่างเป็นกลาง อีกทั้งพร้อมที่จะแก้ไขปัญหามาเพื่อปรับตัวให้เข้ากับภาวะทางสังคมและยุคสมัยที่เปลี่ยนไป ผู้สอนยังกล่าวอีกว่าในการสอนออนไลน์บทบาทของผู้สอนเปลี่ยนไปจาก “ผู้บรรยายหน้าชั้นเรียน” ไปเป็น “โค้ช” ที่ฝึกให้เด็กใช้ความรู้ความสามารถในการพึ่งตนเองเป็นหลักนอกจากนี้ผู้สอนควรเก็บสิ่งที่เอื้ออำนวยความสะดวกในการเรียนไว้ เช่น วิธีการส่งงาน วิธีการให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) เป็นต้น อีกทั้งควรให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นพร้อมกัน (Synchronous) มากกว่าการสอนโดยอัดคลิปวิดีโอเพียงเท่านั้นเพราะผู้เรียนและผู้สอนจะขาดการมีปฏิสัมพันธ์กันเพิ่มมากขึ้น

ผู้เรียนเสนอแนะว่าผู้สอนควรสร้างสื่อ กิจกรรม ที่มีความหลากหลายและน่าสนใจ เนื้อหาที่สอนควรจะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง ระหว่างที่เรียนควรเปิดกล่องเพื่อทักทายและพูดคุยกันเพื่อสร้างบรรยากาศให้มีความเป็นธรรมชาติมากขึ้น ผู้สอนควรสังเกตผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อรับทราบปัญหาของผู้เรียน อีกทั้งควรเพิ่มช่องทางในการติดต่อให้แก่ผู้เรียน

5. ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์

หลังจากการศึกษาศถานการณ์การเรียนการสอนออนไลน์ที่เกิดขึ้นจริงกับผู้เรียนภาษาฝรั่งเศสชาวไทยในระดับอุดมศึกษา ผู้วิจัยพบว่าผู้เรียนและผู้สอนมีทัศนคติที่ดีต่อการ

เรียนการสอนออนไลน์และพร้อมที่จะปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ได้ผลสัมฤทธิ์ที่ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ผู้เรียนและผู้สอนยังมีประสบการณ์และปัญหาที่คล้ายคลึงกัน เช่น ความพร้อมด้านอุปกรณ์และสัญญาณอินเทอร์เน็ต สถานที่เรียนและสอนไม่เหมาะสม ขาดความกระตือรือร้น ขาดความสามารถในการจัดสรรเวลา เป็นต้น ปัญหาหลักของการเรียนออนไลน์คือการขาดบรรยากาศที่เป็นธรรมชาติ ขาดการมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างบุคคล เช่น การพูดคุยกันระหว่างผู้เรียน การโต้ตอบระหว่างผู้เรียนและผู้สอน เป็นต้น

เพื่อตอบจุดประสงค์ที่สองซึ่งก็คือการเสนอแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับคุณลักษณะของผู้เรียนและเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ผู้วิจัยเสนอว่าทั้งผู้เรียนและผู้สอนควรรักษาทัศนคติที่ดีต่อการเรียนการสอนออนไลน์ที่มีความเป็นจริงมีทั้งข้อดีและข้อเสีย ผู้วิจัยคิดว่าทั้งสองฝ่ายควรเปิดใจยอมรับสิ่งใหม่ๆ เข้าใจการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ทางสังคมและทุ่มเทให้กับสิ่งที่ควรทำ ร่วมแรงร่วมใจกันแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อผลลัพธ์ที่ดีที่สุด นอกจากนี้สถาบันการศึกษาควรจัดสรรงบประมาณและกำหนดนโยบายส่งเสริมและช่วยเหลือด้านอุปกรณ์ สื่อ เครื่องมือต่างๆ แก่ผู้ที่ต้องการ และเนื่องจากผู้สอนต้องใช้เวลามากในการเตรียมการสอนออนไลน์ (Commodari & La Rosa, 2021; Klimova, 2021; Almazova et al., 2021) สถาบันการศึกษาควรพิจารณาภาระงานที่เหมาะสมเพื่อให้ผู้สอนมีเวลาเพียงพอและสามารถจดจ่อกับการเตรียมสื่อการสอนที่ดีให้แก่ผู้เรียนได้ ในแต่ละวิชาสื่อการสอนออนไลน์ควรมีความชัดเจน (คุณภาพของรูปภาพ สไลด์ คำอธิบายไม่ซับซ้อน) เข้าใจง่าย (เรียงลำดับเนื้อหาเป็นลำดับ) มีรูปแบบหลากหลาย (เช่น ภาพนิ่ง วิดีโอ เสียง เป็นต้น) สามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียนได้ (เช่น การใช้สี แอนิเมชันต่างๆ) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถจดจ่อและตามคำอธิบายของผู้สอนได้ง่ายขึ้น)

ในการจัดการเรียนการสอนผู้สอนและผู้เรียนควรเปิดกล้องทุกครั้งเพื่อสร้างบรรยากาศการให้เป็นธรรมชาติมากที่สุด ดังนั้นทั้งผู้เรียนและผู้สอนอาจจำเป็นต้องใช้อุปกรณ์ (Device) มากกว่าหนึ่งเครื่อง (ถ้าเป็นไปได้) ไม่ว่าจะเป็นคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ แท็บเล็ตหรือคอมพิวเตอร์กระเป๋าคือที่มีขนาดจอไม่เล็กจนเกินไปเพื่อจะสามารถมองเห็นสื่อการสอน ผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้นเรียนได้อย่างชัดเจน ทั้งนี้ผู้สอนอาจจะทำการสำรวจความพร้อมเพื่อเป็นข้อมูลในการออกแบบการจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัยคิดว่าผู้เรียนไม่ควรเรียนด้วยโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Mobile phone) เนื่องจากจอมีขนาดเล็กมากและฟังก์ชันการทำงานยังไม่สะดวกและยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะติดตามบทเรียนและทำกิจกรรมไปพร้อมๆ กับผู้อื่น นอกจากนี้การมีสองหน้าจอ (อุปกรณ์ 2 เครื่อง) ยังทำให้ผู้สอนได้เห็นหน้าผู้เรียนและสามารถสังเกตพฤติกรรมและบุคลิกของผู้เรียนรายบุคคลได้ อีกทั้งผู้สอนยังสามารถเรียกผู้เรียนทำกิจกรรมในระหว่างคาบเรียนได้อย่างเหมาะสมซึ่งจะเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนตื่นตัวและจดจ่อกับบทเรียนอยู่เสมอ ผู้วิจัยคิดว่าผู้สอนควรให้ความสำคัญกับการสอนในรูปแบบ

ประสานเวลา (Synchronous) มากกว่าการสอนแบบไม่ประสานเวลา (Asynchronous) เช่น การอัดวิดีโอแล้วส่งให้ผู้เรียนไปศึกษาด้วยตนเองเพียงอย่างเดียวเพราะการเรียนแบบไม่ประสานเวลาจะยิ่งทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลมีน้อยลงไปเรื่อยๆ ถ้าเสียงไม่ได้ผู้สอนอาจให้ผู้เรียนศึกษาผ่านวิดีโอได้แต่กิจกรรมฝึกทักษะควรให้ผู้เรียนนำความรู้มาประยุกต์ใช้

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมสำหรับผู้สอนมีดังนี้คือผู้สอนควรมีความรู้และทักษะทางด้านดิจิทัล (Digital skill) เพื่อใช้ในการสื่อสารและการทำงานในยุคปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความรู้และความสามารถทางด้านนี้จะช่วยให้ผู้สอนสามารถสร้างสื่อการสอนที่น่าสนใจและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ควรเน้นสอนเนื้อหาและบริบทการสนทนาที่ใกล้ตัวผู้เรียนและแนะแนวทางการประยุกต์ความรู้และทักษะที่ฝึกฝนไปใช้ในสถานการณ์จริง ผู้สอนอาจจะเพิ่มกิจกรรมฝึกทักษะการฟังและการพูดเพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกปฏิบัติมากขึ้น การวางแผนการสอนและวิธีการประเมินผลที่ชัดเจนตอนต้นภาคการศึกษาช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจแนวทางการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้มากขึ้นและสามารถเตรียมตัวเข้าเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ก่อนการสอนผู้สอนควรส่งเอกสารให้ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้เตรียมตัวศึกษามาก่อนและแจ้งช่องทางการติดต่อให้แก่ผู้เรียนอย่างชัดเจนพร้อมกำหนดเวลาที่สามารถติดต่อได้ กิจกรรมและแบบทดสอบควรผลักดันให้ผู้เรียนประยุกต์ความรู้ที่เรียนมาทำเป็นผลงานแทนการทดสอบความจำ ผู้สอนอาจจะจัดการทดสอบให้ถี่มากขึ้นโดยที่แต่ละครั้งมีจำนวนคะแนนไม่มากนักเพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีการทบทวนอย่างต่อเนื่อง และรูปแบบการทดสอบควรมีความหลากหลาย เช่น การเติมคำ การเขียนตอบ การฟัง การพูด การทำโครงงาน เป็นต้น

นอกจากนี้ช่วงเริ่มต้นภาคการศึกษาผู้สอนอาจจะสอบถามความพร้อมทางด้านอุปกรณ์ของผู้เรียนเพื่อเข้าใจสถานการณ์และคาดคะเนความเป็นไปได้ของการทำกิจกรรมและแบบทดสอบชนิดต่างๆ ในการสอนผู้สอนควรอธิบายซ้ำๆ เน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนและให้ผู้เรียนพึ่งพาตัวเอง ผู้สอนอาจลดเวลาบรรยายลงแต่เพิ่มเวลาการทำกิจกรรมให้มากขึ้น มีการทำกิจกรรมในรูปแบบ Active learning เพื่อให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้เองและที่สำคัญผู้สอนควรกำหนดเวลาการทำกิจกรรมอย่างเหมาะสม ซึ่งอาจเป็นกิจกรรมคู่หรือกิจกรรมกลุ่มเพื่อเพิ่มโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมชั้นเรียน และลดกิจกรรมเดี่ยวลงเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในการตอบคำถาม อีกทั้งผู้สอนควรให้กำลังใจผู้เรียนในการทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีความกล้าและเกิดกำลังใจมากขึ้นในการเรียน ในกรณีที่ผู้เรียนยังขาดความมั่นใจในการแสดงออก ผู้สอนอาจปรับเปลี่ยนรูปแบบกิจกรรม เช่น ให้ผู้เรียนอัดคลิปวิดีโอแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่างๆ แทนการพูดต่อหน้าเพื่อนในชั้นเรียน การให้ผู้เรียนได้มีเวลาคิดทบทวนและเตรียมตัวมากขึ้นอาจทำให้ผู้เรียนมีความมั่นใจมากขึ้น เป็นต้น

หลังการสอน ผู้สอนควรประเมินประสิทธิภาพการสอนเพื่อหาแนวทางการแก้ไข ปัญหา (ถ้ามี) และแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน อีกทั้งผู้สอนควรตรวจงานที่มอบหมายให้ผู้เรียนทำพร้อมตั้งข้อสังเกตประเด็นที่ผู้เรียนทำผิดพลาดบ่อยครั้งและประเด็นที่ทำได้เป็นอย่างดีเพื่อให้คำแนะนำและคำชมเชย การให้ข้อเสนอแนะอย่างรวดเร็วเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีเวลาในการคิดวิเคราะห์และประเมินผลสัมฤทธิ์ของตนเองเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขกลวิธีการเรียนของตนเอง

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมสำหรับผู้เรียนคือผู้เรียนควรจัดสรรเวลา มีระเบียบวินัย จัดเวลาในการทำกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตให้เป็นระบบเพื่อเข้าเรียนได้ตรงเวลา มีสมาธิอยู่กับการเรียน และตระหนักอยู่เสมอว่าห้องเรียนเสมือนจริง (Virtual classroom) ก็เหมือนชั้นเรียนจริงๆ ที่ตนเองจะต้องตั้งใจ ร่วมทำกิจกรรมฝึกทักษะตามที่ได้รับมอบหมายและโต้ตอบกับผู้สอน ก่อนการเริ่มเรียนออนไลน์ ผู้เรียนควรเตรียมตัวให้พร้อมและเตรียมสถานที่ให้เหมาะสมกับการเรียน ควรดาวน์โหลดเอกสารเพื่อศึกษาด้วยตนเองก่อนเข้าเรียน ระหว่างเรียนควรพยายามมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและผู้สอน จดจ่อกับสิ่งที่เรียน จดบันทึก เมื่อมีข้อสงสัยผู้เรียนควรกล้าที่จะซักถามผู้สอน แสดงความคิดเห็น ในกรณีที่ไม่กล้าสอบถามต่อหน้าผู้เรียนคนอื่น ๆ ผู้เรียนควรคิดหาวิธีการแก้ปัญหาดังกล่าว เช่น การสอบถามท้ายคาบ การส่งข้อความ การนัดหมาย พูดคุยเป็นการส่วนตัว เป็นต้น เมื่อเรียนจบในแต่ละวันควรมีการทบทวน ทำการบ้าน ทำแบบฝึกทักษะ เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของตนเองและนำผลลัพธ์ที่ได้ไปปรับปรุงกระบวนการและกลวิธีการเรียนรู้ต่อไป

6. บทสรุป

ผู้วิจัยคิดว่าสิ่งสำคัญในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์คือการมีทัศนคติที่ดี การยอมรับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และการร่วมมือร่วมใจกัน ผู้สอนควรสร้างกำลังใจและกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความอยากรู้อยากเห็นและอยากพัฒนาตนเอง (Thongsri et al. : 2019) ซึ่งไม่ใช่เพียงการสั่งให้ทำตามโดยไม่มีคำอธิบายใดๆ แม้ในปัจจุบันสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 จะคลี่คลายลง ทำให้การเรียนการสอนสามารถดำเนินได้ในชั้นเรียนผู้วิจัยคิดว่าการนำคุณลักษณะที่ดี (Mumford & Dikilitaş, 2020; Kukulska-Hulme & Viberg, 2018 ; Zou et al., 2018) และข้อดีของการเรียนออนไลน์ เช่น การผลิตสื่อในรูปแบบดิจิทัล การมอบหมายงานและส่งงานในแพลตฟอร์มออนไลน์ การให้ข้อเสนอแนะย้อนกลับ (Feedback) ในช่องทางที่หลากหลาย เป็นต้น มาใช้ให้เป็นประโยชน์ก็จะเป็นผลดีต่อทั้งผู้เรียนและผู้สอน อีกทั้งการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานระหว่างการเรียนรู้ในห้องเรียนจริงและในห้องเรียนเสมือนจริงควบคู่กันไปก็เป็นอีกแนวทางหนึ่งที่น่าสนใจเพราะเป็นการสร้างความยืดหยุ่นและตอบโต้โจทย์ของการเรียนรู้ในยุคสมัยใหม่ที่สามารถเกิดได้ทุกที่

และทุกเวลา (Alexeeva & Buryakova, 2020; Agyeiwaah et al., 2021; Hristakieva, 2021) แต่ถึงอย่างไรก็ตาม สถาบันการศึกษาควรมีนโยบายที่ชัดเจนเพื่อให้ทุกฝ่ายดำเนินการได้อย่างเป็นระบบและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และที่สำคัญคือสถาบันการศึกษาควรให้การสนับสนุนทั้งผู้เรียนและผู้สอนในรูปแบบที่เป็นนามธรรมเพื่อให้ระบบการศึกษาได้พัฒนาอย่างเต็มรูปแบบ ในอนาคตเมื่อมีการจัดการเรียนการสอนรูปแบบใหม่นี้แล้ว นักวิจัยอาจจะทำการศึกษาความพึงพอใจของทั้งผู้เรียนและผู้สอน เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของการเรียนทั้ง 2 รูปแบบเพื่อหาแนวทางในการพัฒนารูปแบบการศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- Adami, E. (2015). A social semiotic perspective on digital mobility. *Media Education*, 6(2), 184-207. <https://oaj.fupress.net/index.php/med/article/view/8726/8461>
- Agyeiwaah, E., Badu Baiden, F., Gamor, E., & Hsu, F. U. C. (2021, Nov 24). Determining the attributes that influence students' online learning satisfaction during COVID-19 pandemic. *J Hosp Leis Sport Tour Educ*, 100364. <https://doi.org/10.1016/j.jhlste.2021.100364>
- Alexeeva, E. A., & Buryakova, S. Yu. (2020). Blended Foreign Language Learning with Increased Online Component: Hybridization Strategies and Educational Technologies. *Modern Linguistic and Methodical-and-Didactic Researches*, 4(31), 55-65. <https://studfile.net/preview/16567548/>
- Almazova, I. G., Kondakova, I.V., Mezinov. V.N., Nekhoroshikh, N.A., & Chislova, S.N. (2021). Analysis and development of effective distance learning practices. *Propósitos y Representaciones*, 9(SPE3). <https://doi.org/10.20511/pyr2021.v9nSPE3.1125> <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1299690.pdf>
- Buitrago, A. G. (2017). Collaborative and self-directed learning strategies to promote fluent EFL speakers. *English Language Teaching*, 10(5), 139-157. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1139857.pdf>
- Cho, H. (2021). Students' perceptions of emergency online language education during COVID-19 pandemic: A case study. *Multimedia-Assisted Language Learning*, 24(2), 10-33. https://www.kci.go.kr/kciportal/landing/article.kci?arti_id=ART002731873

- Commodari, E., & La Rosa, V. L. (2021, Jul 9). Adolescents and Distance Learning during the First Wave of the COVID-19 Pandemic in Italy: What Impact on Students' Well-Being and Learning Processes and What Future Prospects? *Eur J Investig Health Psychol Educ*, 11(3), 726-735. <https://doi.org/10.3390/ejihpe11030052>
- De Paepe, L., Zhu, C., & Depryck, K. (2017). Online Dutch L2 learning in adult education: educators' and providers' viewpoints on needs, advantages and disadvantages. *Open Learning: The Journal of Open, Distance and e-Learning*, 33(1), 18-33. <https://doi.org/10.1080/02680513.2017.1414586>
- Filonenko, O., Maslova, N., Mirza-Sidenko, V., Voloshina, O., & Demchenko, V. (2021). Actualization of Distance Learning in Comparison with Traditional Forms of Education in Conditions of Quarantine Security Measures. *Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala*, 13(3), 468-478. <https://doi.org/10.18662/rem/13.3/462>
- Gelen, I., & Tozluoglu, E. (2021). Evaluation of Online Language Exchange Platforms: The Example of "Free4Talk". *International Journal of Progressive Education*, 17(2), 352-368. <https://doi.org/10.29329/ijpe.2021.332.22>
- Harsch, C., Müller-Karabil, A., & Buchminskaia, E. (2021). Addressing the challenges of interaction in online language courses. *System*, 103. <https://doi.org/10.1016/j.system.2021.102673>
- Hennessy, S., Deane, R., & Ruthven, K. (2006). Situated expertise in integrating use of multimedia simulation into secondary science teaching. *International Journal of Science Education*, 28(7), 701-732. <https://doi.org/10.1080/09500690500404656>
- Ho, W. Y. (2018). Mobility and language learning: A case study on the use of an online platform to learn Chinese as a foreign language. *London Review of Education*. <https://doi.org/10.18546/lre.16.2.05>

- Hristakieva, T. (2021). The Attitude of Students from The National Sports Academy "V. Levski" to Specialized English Language Learning Online. *Trakia Journal of Sciences*, 19(Suppl. 1), 825-829. <https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwiy97nqslF9AhUW13MBHfviBXcQFnoECAgQAQ&url=http%3A%2F%2Ftru.uni-sz.bg%2Ftsj%2FVolume%252019%2C%25202021%2C%2520Supplement%25201%2C%2520Series%2520Social%2520Sciences%2F7A%2520sekcia%2Fformatirani%2F129.pdf&usg=AOvVaw3l52PdsW7aaT0zRs2pcjY8>
- Jensen, L. X., Bearman, M., & Boud, D. (2021). Understanding feedback in online learning – A critical review and metaphor analysis. *Computers & Education*, 173. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2021.104271>
- Karaaslan, H., Kilic, N., Guven-Yalcin, G., & Gullu, A. (2018). Students' reflections on vocabulary learning through synchronous and asynchronous games and activities. *Turkish Online Journal of Distance Education*, 19(3), 53-70. <https://doi.org/10.17718/tojde.444640>
- Kim, S., Jeong, S. H., Kim, H. S., & Jeong, Y. J. (2022, Jan-Feb). Academic Success of Online Learning in Undergraduate Nursing Education Programs in the COVID-19 Pandemic Era. *J Prof Nurs*, 38, 6-16. <https://doi.org/10.1016/j.profnurs.2021.10.005>
- Klimova, B. (2021). An Insight into Online Foreign Language Learning and Teaching in the Era of COVID-19 Pandemic. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 192, 1787-1794.
- Kukulka-Hulme, A., & Viberg, O. (2018). Mobile collaborative language learning: State of the art. *British Journal of Educational Technology*, 49(2), 207-218.
- Li, R., Meng, Z., Tian, M., Zhang, Z., & Xiao, W. (2019). Modelling Chinese EFL learners' flow experiences in digital game-based vocabulary learning: The roles of learner and contextual factors. *Computer Assisted Language Learning*, 1, 1-22.
- Liu, H., & Song, X. (2021). Exploring "Flow" in young Chinese EFL learners' online English learning activities. *System*, 96. <https://doi.org/10.1016/j.system.2020.102425>

- Marull, C., & Kumar, S. (2020). Authentic Language Learning through Telecollaboration in Online Courses. *TechTrends*, 64(4), 628-635. <https://doi.org/10.1007/s11528-020-00488-2>
- Mehran, P., Alizadeh, M., Koguchi, I., & Takemura, H. (2017). Are Japanese digital natives ready for learning english online? a preliminary case study at Osaka University. *International Journal of Educational Technology in Higher Education*, 14(1). <https://doi.org/10.1186/s41239-017-0047-0>
- Mumford, S., & Dikilitaş, K. (2020). Pre-service language teachers reflection development through online interaction in a hybrid learning course. *Computers & Education*, 144. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2019.103706>
- Özdal, R. Yükselir, C., & Akarsu, O. (2021). Foreign Language Learners' Perceptions and Preferences of Synchronous and Asynchronous Online Language Learning During COVID-19 Pandemic. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 25(2), 699-715.
- Rapanta, C., Botturi, L., Goodyear, P., Gualrdia, L., & Koole, M. . (2020). Online university teaching during and after the Covid-19 crisis: Refocusing teacher presence and learning activity. *Postdigital Science and Education*, 2(3), 923-945.
- Ruiz-Alonso-Bartol, A., Querrien, D., Dykstra, S., Fernández-Mira, P., & Sánchez-Gutiérrez, C. (2022). Transitioning to emergency online teaching: The experience of Spanish language learners in a US university. *System*, 104. <https://doi.org/10.1016/j.system.2021.102684>
- Russell, V. (2020). Language anxiety and the online learner. *Foreign Language Annals*, 53(2), 338-352. <https://doi.org/10.1111/flan.12461>
- Shin, N. (2005). Telepresence and learners' perceptions of interface: Do they affect on cybercourse evaluation and learning activities? *Korean Journal of Educational Technology & Society*, 21, 214-239.
- Sun, S. Y. H., & Goodyear, P. (2020). Social co-configuration in online language learning. *Australasian Journal of Educational Technology*, 36(2), 13-26.

- Thongsri, N., Shen, L., & Bao, Y. (2019). Investigating factors affecting learner's perception toward online learning: evidence from ClassStart application in Thailand. *Behaviour & Information Technology*, 38(12), 1243-1258. <https://doi.org/10.1080/0144929x.2019.1581259>
- White, C. (2014). The distance learning of foreign languages: A research agenda. *Language Teaching*, 47(4), 538-553. <https://doi.org/10.1017/S0261444814000196>
- WHO. (2022). COVID-19 : L'IFRC, l'UNICEF et l'OMS publient des orientations pour protéger les enfants et permettre le fonctionnement en toute sécurité des établissements scolaires. Retrieved 20/02/2022 from <https://www.who.int/fr/news/item/10-03-2020-covid-19-ifrc-unicef-and-who-issue-guidance-to-protect-children-and-support-safe-school-operations>
- Wong, K. M., & Moorhouse, B. L. (2021). Digital competence and online language teaching: Hong Kong language teacher practices in primary and secondary classrooms. *System*, 103. <https://doi.org/10.1016/j.system.2021.102653>
- Yantraprakorn, P., Darasawang, P., & Wiriyaakrun, P. (2018). Self-efficacy and Online Language Learning: Causes of Failure. *Journal of Language Teaching and Research*, 9(6). <https://doi.org/10.17507/jltr.0906.22>
- Zhang, Z., Liu, T., & Lee, C. B. (2021). Language learners' enjoyment and emotion regulation in online collaborative learning. *System*, 98. <https://doi.org/10.1016/j.system.2021.102478>
- Zou, B., Li, H., & Li, J. . (2018). Exploring a curriculum app and a social communication app for EFL learning. *Computer Assisted Language Learning*, 31(7), 694-713. <https://doi.org/10.1080/09588221.2018.1438474>